

**ЖИТОМИРСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА**

СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

КАФЕДРА МЕНЕДЖМЕНТУ І АДМІНІСТРУВАННЯ

Павловська Л.Д.

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ТА ВИМОГИ ДО ВИКОНАННЯ
КУРСОВОЇ РОБОТИ З КУРСУ
«ЕКОНОМІКА І ФІНАНСИ ПІДПРИЄМСТВА»**

Житомир
Видавництво Житомирського державного університету
імені Івана Франка
2015

УДК 330.3(07)
ББК 65.29р
П 12

*Рекомендовано до друку Вченою Радою Житомирського державного
університету імені Івана Франка
(протокол № 8 від 27.03.2015 р.)*

Рецензенти:

Павлова С.І. заступник декана факультету економіки та менеджменту Житомирського державного технологічного університету, кандидат економічних наук, доцент.

Ярмова М.І. кандидат економічних наук, старший викладач кафедри економіки підприємства Житомирського державного агроєкологічного університету.

Павловська Л.Д.

П 12 Методичні рекомендації та вимоги до виконання курсової роботи з курсу «Економіка і фінанси підприємств». Галузь знань: 0306 Менеджмент і адміністрування, напрям підготовки: 6.030601 «Менеджмент» ОКР «Бакалавр» - Житомир. 2015.- 21 с.

Методичні матеріали та вимоги до виконання курсової роботи з курсу «Економіка і фінанси підприємств» складено відповідно до місця та значення дисципліни за структурно-логічною схемою, передбаченою освітньо-професійною програмою бакалавра з напряму підготовки 6.030601 «Менеджмент».

УДК 330.3(07)
ББК 65.29р

© Л.Д. Павловська, 2015

Вступ

Типовим навчальним планом передбачено виконання курсової роботи з дисципліни “Економіка і фінанси підприємства” студентами галузі знань 0306 “Менеджмент і адміністрування” напряму 6.030601 “Менеджмент” за освітньо-кваліфікаційним рівнем “бакалавр”.

Курсова робота з курсу “Економіка і фінанси підприємства” – це самостійно виконане наукове дослідження поставленої проблеми, в якому узагальнені економічні знання, набуті в процесі вивчення дисципліни, продемонстроване вміння використовувати теорію для вирішення конкретних практичних цілей.

Мета курсової роботи – поглибити теоретичний аспект питань з обраної теми на основі вивчення законодавчих актів, спеціальної літератури, інформаційних видань, використання довідників, інформації з всесвітньої мережі Інтернет; виробити вміння застосовувати набуті знання у практичному вирішенні економічних проблем підприємств та організацій; навчитися науково обґрунтовувати шляхи зростання ефективності використання обмежених матеріальних ресурсів

Темі курсових робіт студенти обирають за порадою викладача, враховуючи спеціалізацію та напрям діяльності підприємства, на прикладі якого проводиться дослідження.

Об’єктом курсової роботи може бути підприємство, яке виробляє продукцію, чи надає послуги: промислове, сільськогосподарське, торговельне тощо. Це також можуть бути аналогічні підприємства району чи області.

Обсяг курсової роботи – приблизно **50 сторінок** стандартних листків (А 4) комп’ютерного тексту (інтервал 1,5 та шрифт Times New Roman –14. Поля мають такі розміри: ліве – 30 мм, праве – 15 мм, верхнє – 20 мм, нижнє – 20 мм.), крім цього повинні бути *додатки* – великі або другорядні таблиці та баланс, річні звіти підприємства, або статистична звітність за роки дослідження.

Оформлення титульної сторінки наведено у додатку А.

Структура і зміст курсової роботи

На першій сторінці – *назва* курсової роботи, в якій обов’язково вказується назва підприємства, по якому проводиться дослідження. Далі – *зміст, вступ, обов’язкові три розділи, висновки і пропозиції, список використаної літератури, розділ “додатки”*.

У **вступі** необхідно розглянути наступні питання:

1. Актуальність теми дослідження – аргументовано довести необхідність детального розгляду саме поставленої проблеми з позиції сьогодення та важливості на перспективу.

2. Мета курсової роботи – коротко сформулювати, для чого виконується дослідження. *Наприклад:* “вивчення сучасного стану виробництва продукції та визначення шляхів зростання її

конкурентоспроможності” або “дослідження сучасного рівня ефективності господарств району та визначення резервів її росту в сучасних умовах”.

3. Завдання курсової роботи визначають, виходячи з основної мети. Їх повинно бути декілька. *Наприклад* :

- ✓ вивчення теоретичних аспектів поставленої проблеми;
- ✓ дослідження сучасного стану розвитку підприємства та рівня і ефективності виробництва продукції;
- ✓ визначення основних шляхів (перелічити конкретно) зростання конкурентоспроможності продукції.

Тобто мета роботи деталізується завданнями. Для визначення завдань доцільно скористатись планом курсової роботи.

4. Об'єкт досліджень – вказати, на прикладі якого процесу виконується дослідження. *Наприклад*, об'єктом дослідження є процес оцінювання вартості підприємства з урахуванням специфіки функціонування галузі.

5. Методи досліджень – перелічити ті методи досліджень, які використовувались при виконанні курсової роботи. *Наприклад*, монографічний, розрахунково-конструктивний, прогнозування, балансовий, групування, індексний, кореляційно-регресійного аналізу тощо.

6. Матеріали, які використані при написанні курсової роботи.

Наприклад, законодавчі акти, спеціальна, довідкова література, інформаційні видання, дані з системи *Інтернет*, річні звіти та баланси підприємства **за три останні роки**.

Обсяг вступу **2–3 сторінки**.

У **першому розділі** курсової роботи потрібно викласти теоретичні аспекти досліджуваної проблеми (до трьох параграфів), навівши огляд літературних джерел, який не обов'язково повинен виділятися в окремий параграф.

Необхідно коротко розкрити зміст монографій, статей, тобто основних публікацій з даного питання, а також визначити свою позицію стосовно викладеного матеріалу. При цьому слід вказувати у квадратних дужках номер, (а при цитуванні і сторінку), який відповідає нумерації у наведеному в курсовій роботі списку літератури. *Наприклад*, Андрійчук В.Г. [2] вважає показник рентабельності продажу одним із головних для характеристики інвестицій..., або Людвіг Штрівє (Німеччина) вважає, що “причини падіння обсягів виробництва зерна в Україні – це поганий інвестиційний клімат, обмежений капітал, брак або застарілість ресурсів” [24, с. 96].

Викладка змісту одного джерела не повинна перевищувати пів сторінки. Літературних джерел повинно бути не менше 30.

У цьому розділі бажано використати дані по Україні (таблиці, рисунки). Приблизний обсяг першого розділу – **12 сторінок**.

Другий розділ курсової роботи повинен розкривати сучасний стан розвитку досліджуваного підприємства та сучасний рівень досліджуваної проблеми.

У *першому параграфі* слід навести коротку економічну характеристику об'єкта дослідження. Для цього потрібно розкрити наступні питання:

- ✓ місцезнаходження об'єкта дослідження;
- ✓ спеціалізацію (навести структуру товарної продукції);
- ✓ рівень забезпеченості і ефективності використання виробничого потенціалу підприємства, тобто земельних, (якщо досліджується сільськогосподарське підприємство), трудових і матеріальних ресурсів; скористатись таблицями (їх повинно бути не менше п'яти) і методиками, наведеними у посібнику Павловської Л.Д. «Економіка підприємства»;
- ✓ економічну ефективність виробництва продукції підприємства в цілому.

Наступні параграфи другого розділу (2–4) виконують згідно з планом курсової роботи. При написанні цього та наступного розділу доцільно скористатись методичними порадами, наведеними у вищезазваному навчальному посібнику.

Особливу увагу слід звернути на те, що у всіх розрахункових таблицях повинні наводитись дані не менше як за **три роки**. Бажано, щоб був використаний матеріал і за більший проміжок часу (4–5 років), а також для порівняння – дані кращих підприємств району, області, України в цілому; проведений кореляційно-регресійний аналіз, групування.

Необхідною умовою є використання таблиць та рисунків.

Орієнтовний розмір другого розділу – **14 сторінок**.

Третій розділ курсової роботи повинен висвітлювати вміння студента поєднати теоретичні знання (перший розділ роботи), аналіз сучасного стану досліджуваного об'єкта та проблеми (другий розділ) з вмінням конкретно для даного підприємства вирішувати поставлені завдання та визначати ефективність запропонованих заходів. Цей розділ повинен мати не менше 3-х параграфів, таблиці і рисунки, розрахунки на перспективу та визначення резервів виробництва продукції. Бажано розрахувати точку беззбитковості, встановити тенденцію зміни найважливіших показників на перспективу. Слід звернути увагу, що прогностичні розрахунки проводяться на основі не менше, як 7 років.

Орієнтовний розмір третього розділу – **17 сторінок**.

Висновки і пропозиції – це коротке викладення основних положень по другому та третьому розділах. Висновки – по другому, пропозиції – по третьому розділах.

Важливо чітко і конкретно, (наводячи цифри), сформулювати пропозиції щодо виробництва, оскільки саме заради цього виконується курсова робота. Пропозиції – це коротко сформульована відповідь щодо досліджуваної проблеми.

Орієнтовний розмір цього розділу – **3–4 сторінки**.

Список використаної літератури складається із літературних джерел, які використані при написанні курсової роботи і, на які є посилання у тексті.

Цей список подається у відповідності до чинних стандартів, зразок оформлення окремих видів джерел наведено у додатку Б.

Літературних джерел повинно бути не менше 30 (Закони України, спеціальна, методична, нормативна література, монографії, публікації у спеціальних наукових журналах за останні 2–3 роки, інформація з системи Інтернет із вказаною адресою, статистичні довідники).

Список літератури укладається в алфавітному порядку прізвищ авторів або назв книг. Зазначається автор (якщо є), назва, місце видання, видавництво, рік видання, загальна кількість сторінок у книзі.

Літературні джерела іноземною мовою подаються наприкінці загального списку, після них називають Інтернет джерела (якщо є). Якщо в роботі використані архівні джерела та правові документи, їх виділяють в окрему групу і починають ними список літератури. Відомості про джерела, включені до списку, варто давати відповідно до вимог державного стандарту з обов'язковим наведенням назв праць.

Джерела можна розміщувати у списку одним із таких способів: у порядку появи посилань у тексті, в алфавітному порядку прізвищ перших авторів або заголовків, у хронологічному порядку.

Складаючи список використаних джерел в алфавітному порядку, необхідно врахувати такі умови:

1. На перше місце у списку виносяться: Конституція України, закони України, укази Президента України; постанови Верховної Ради України; постанови та розпорядження Кабінету Міністрів України.

2. Решта літератури розміщується в алфавітному порядку прізвищ авторів чи перших слів назви.

Авторів-однофамільців розміщують за алфавітом їх ініціалів, а праці одного автора – за алфавітом заголовків його видань чи згідно з хронологією написання робіт.

У випадку, коли список використаних джерел оформлюється відповідно до порядку появи посилань у тексті, інформація про джерело наводиться лише один раз, незалежно від того, скільки разів з'являється посилання на це джерело у тексті. Назви використаних робіт не перекладають і подають мовою оригіналу.

Обсяг списку літератури – **2–4 сторінки**.

У **додатки** вноситься вся інформація допоміжного характеру, що представлена у текстовій, табличній, графічній формі або у вигляді форм первинної статистичної звітності і не увійшла до складу основної частини. Обов'язковими додатками до курсової роботи є звітність підприємства за 3 роки (форма № 1 “Баланс” і форма № 2 “Звіт про фінансові результати”).

Рекомендований обсяг додатків – **не більше 20 сторінок**.

Оформлення курсової роботи та порядок її захисту

Зміст роботи має відповідати питанням теми і викладатися у логічній послідовності.

Не допускаються повторення, надмірні цитування. На використані у роботі цифрові дані, цитати, таблиці мають бути посилення із зазначенням джерел.

Курсова робота має бути літературно та технічно грамотно виконана і відповідати певним вимогам оформлення. **Курсова робота повинна мати: титульну сторінку, зміст, виклад матеріалу за планом, заключну частину – висновки і пропозиції, список використаної літератури, додатки.**

Титульний лист

Оформлення роботи починають з *титульного аркушу* (див. додаток А). Далі розміщують зміст роботи, заголовки якого повинні відповідати їх назвам в тексті роботи.

Папір та друк

Курсова робота друкується українською мовою на білому папері формату А4 (210x297 мм) і має обсяг в межах 50-60 сторінок.

На друкованій сторінці розміщується 26-38 рядків, в кожному рядку 57-60 знаків. Поля мають такі розміри: ліве – 30 мм, праве – 15 мм, верхнє – 20 мм, нижнє – 20 мм. Текст дипломної роботи друкується шрифтом 14 розміру; міжрядковий інтервал – 1,5; абзацний відступ має становити 1,27 см, шрифт – Times New Roman.

Нумерація

Нумерація сторінок роботи повинна починатися з титульного аркушу і бути послідовною: перша сторінка – титульний аркуш (номер не ставиться), друга – зміст і т.д. Номер сторінки проставляють арабськими цифрами у правому верхньому куті.

Заголовки

Заголовки окремих частин курсової роботи друкують великими літерами по центру жирним шрифтом. Наприклад: **ЗМІСТ, ВСТУП, РОЗДІЛ, ВИСНОВКИ, СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ, ДОДАТКИ.** Заголовки підрозділів друкують маленькими літерами (крім першої великої) з абзацного відступу. Крапку в кінці заголовку не ставлять. Якщо заголовок складається з двох або більше речень, їх розділяють крапкою.

Кожну структурну частину курсової роботи потрібно розміщувати на новій сторінці та присвоїти їй номер. Підрозділи нумерують у межах кожного розділу, використовуючи номер розділу і порядковий номер підрозділу, між якими ставиться крапка, наприклад: 1.3 (третій підрозділ першого розділу). Потім у тому ж рядку розміщується заголовок підрозділу. З абзацу – структурні елементи: зміст, вступ, список літератури. Додатки не нумерують як розділи. Відстань між заголовками та текстом повинна становити 2 інтервали.

Ілюстрації

Текст курсової роботи ілюструють рисунками, схемами, діаграмами, таблицями. Вибір типу ілюстрації залежить від змісту матеріалу та поставленої мети. *Всі ілюстрації та таблиці слід подавати в роботі безпосередньо після тексту, де їх згадано вперше або на наступній сторінці.* Якщо вони містяться на окремих сторінках роботи, їх включають до загальної нумерації сторінок. *На всі ілюстрації мають бути посилання у тексті.*

Ілюстрації позначають словом Рис. і нумерують послідовно в межах розділу, за винятком ілюстрацій у додатках. Знак № перед цифрою не ставиться. Номер ілюстрації має складатися з номера розділу і порядкового номеру ілюстрації в розділі, між якими ставиться крапка: наприклад, Рис. 1.2 (другий рисунок першого розділу). Номер ілюстрації, назва і пояснювальні підписи розміщуються послідовно під ілюстрацією.

Таблиці

Таблиці нумерують послідовно (за винятком тих, що розміщені в додатках,) у межах розділу. У правому верхньому куті розміщують надпис: *Таблиця* із зазначенням її номеру, який складається з номера розділу і порядкового номеру таблиці, між якими ставиться крапка: наприклад, *Таблиця 2.4* (четверта таблиця другого розділу); поряд вказується назва таблиці, яка відтворює її зміст. У разі перенесення таблиці на іншу сторінку над подальшими частинами пишеться: *Продовження табл. 2.4.* (але краще уникати переносу таблиць на іншу сторінку).

Таблицю розміщують після першого згадування про неї в тексті таким чином, щоб її можна було читати без повороту тексту або з поворотом за годинниковою стрілкою.

Якщо всі показники таблиці мають однакові одиниці виміру, їх виносять у заголовок, якщо різні – вказують у "боковику". Позначення одиниць виміру повинно відповідати стандартам. Якщо цифрові або інші дані відсутні, то ставлять пропуск. Цифри в графах таблиці належить проставляти так, щоб відповідні розряди чисел по всій колонці були розміщені один під одним. Потрібно дотримуватись однакової кількості десятинних знаків для всіх значень цифрових величин в одній графі.

Слово «*Таблиця*» і її номер друкують курсивом 14 розміру. Назву таблиці розміщують по центру і друкують жирним шрифтом 14 розміру. Текст таблиці друкують шрифтом 12 розміру через одинарний інтервал.

Формули

Формули у курсовій роботі нумеруються в межах розділу. Номер формули складається з номеру розділу і порядкового номера формули в розділі, між якими ставлять крапку. Номер формул пишуть біля правого поля сторінки на рівні відповідної формули в круглих дужках, наприклад: (2.1) – це перша формула другого розділу.

Пояснення значень символів, числових коефіцієнтів у формулах треба подавати безпосередньо під формулою в тій послідовності, в якій вони дані в формулі, і кожне – з нового рядка. Перший рядок пояснення починається із слова "де" без двокрапки.

Рівняння і формули слід виділяти в тексті вільними рядками. Вище і нижче кожної формули потрібно залишати не менш як один вільний рядок. Якщо рівняння не вміщується в один рядок, його слід перенести після знака рівності (=) або після знаків плюс (+), мінус (-), множення (*) і ділення (:).

Посилання на ілюстрації оформлюють порядковим номером ілюстрації: наприклад, рис. 2.3, на формули – порядковим номером формули: наприклад, у формулі (3.1). посилання у тексті на таблиці пишуть скорочено: наприклад, у табл. 1.2. У повторних посиланнях на таблиці та ілюстрації треба вживати скорочене слово "дивись": наприклад, див. табл. 1.2.

Додатки

У додатки слід включати допоміжні матеріали (проміжні математичні розрахунки, таблиці допоміжних цифрових даних, ілюстрації допоміжного характеру). Кожний додаток починають з нової сторінки. У правому верхньому куті пишуть слово „Додаток”. Він повинен мати тематичний заголовок. Якщо у роботі є два або більше додатків, їх послідовно нумерують великими літерами алфавіту (без знака №). Наприклад: Додаток А. Виняток складають літери: Г, Є, І, Й, О, Ч, Ї. Ілюстрації, таблиці, формули, розміщені в додатках, нумерують у межах кожного додатка, наприклад: рис. Д. 1.2. – другий рисунок першого розділу додатка Д.

Курсова робота має бути зброшурована і знаходитись у папці.

На останній сторінці після висновків і пропозицій студент ставить свій підпис і дату написання роботи.

До захисту допускається курсова робота, яка відповідає зазначеним вимогам і отримала позитивну рецензію перевіряючого викладача кафедри.

Екзамен з курсу “Економіка і фінанси підприємства” дозволяється здавати тільки після захисту курсової роботи та отримання позитивної оцінки на неї.

Тематика курсових робіт з економіки і фінансів підприємства

1. Інноваційне забезпечення економічного розвитку підприємства.
2. Ефективність діяльності підприємства.
3. Забезпечення євростандартів на продукцію підприємства.
4. Сертифікація продукції підприємства.
5. Планування діяльності підприємства.
6. Виробнича потужність підприємства та шляхи її зростання.
7. Формування та відтворення нематеріальних активів підприємства.
8. Ефективність використання активів підприємства.
9. Ефективність використання фінансових ресурсів підприємства.

10. Фінансова стійкість підприємства.
11. Ліквідність та платоспроможність підприємства.
12. Економічна безпека підприємства та його антикризова діяльність.
13. Економічний розвиток підприємства.
14. Механізм формування та резерви зростання прибутку підприємства.
15. Шляхи удосконалення інноваційної діяльності підприємства.
16. Удосконалення механізму ціноутворення на продукцію підприємства.
17. Вирішення проблеми підвищення продуктивності праці та зниження трудомісткості виробництва продукції.
18. Зростання ефективності використання трудових ресурсів підприємства.
19. Зростання ефективності використання енергетичних ресурсів підприємств.
20. Оцінка ефективності інвестиційного проекту підприємства.
21. Підвищення конкурентоспроможності підприємства (продукції підприємства).
22. Зростання ефективності ресурсного (виробничого) потенціалу підприємства.
23. Перспективний аналіз та шляхи зростання рентабельності виробництва.
24. Резерви зниження собівартості продукції підприємства.
25. Економічне обґрунтування зростання виробництва продукції на перспективу
26. Еколого-економічна ефективність використання ресурсів підприємства.
27. Інвестиційна діяльність підприємств району та обґрунтування заходів щодо її активізації.
28. Оптимізація та обґрунтування раціонального рівня витрат підприємства.
29. Економічний прогноз розвитку підприємства як передбачення, моделювання, перспективний аналіз.
30. Діагностика фінансово-економічного становища підприємства та обґрунтування заходів щодо її активізації.
31. Перспективний аналіз та шляхи зростання ефективності інфраструктури підприємства.
32. Шляхи зниження трудомісткості виробництва продукції.
33. Шляхи зростання конкурентоспроможності підприємства в умовах поглиблення екологічної кризи (для підприємств зони радіаційного забруднення).

34. Резерви росту економічної ефективності фермерського господарства (господарств району).
35. Підвищення економічної ефективності використання трудового потенціалу підприємства.
36. Зростання ефективності функціонування підприємств хлібопекарської промисловості.
37. Ефективність використання оборотного капіталу і шляхи її зростання в сучасних умовах.
38. Шляхи зростання ефективності відтворення та використання основних виробничих фондів підприємства.
39. Шляхи досягнення стабілізації регіонального ринку (зерна, молокопродукції та інших видів) на прикладі підприємств району (області).
40. Шляхи зростання ефективності реалізації продукції (надання послуг).
41. Шляхи досягнення стабілізації регіонального ринку праці підприємств району (області).
42. Цінова конкурентоспроможність продукції (надання послуг) та шляхи її зростання.
43. Економічна ефективність ресурсного потенціалу підприємств
44. Якість продукції (робіт) та обґрунтування заходів щодо її підвищення.
45. Оцінка ринкової позиції підприємства і обґрунтування заходів щодо її зміцнення.
46. Доходність підприємства та шляхи її зростання.
47. Системний підхід до формування та використання виробничого потенціалу підприємства.
48. Євроінтеграційний напрямок розвитку економіки району (області).
49. Ефективність використання поновлюваних джерел енергії у підприємствах району (області).
50. Інвестиційне забезпечення економічного розвитку підприємства.
51. Планування доходів підприємства.
52. Розробка і реалізація програми (бізнес-проекту) трансформації підприємства.
53. Інноваційна складова зростання ефективності виробництва продукції підприємства.
54. Пріоритети забезпечення економічного розвитку підприємства.

Орієнтовні плани курсових робіт

Тема:

«Ефективність діяльності підприємства»

Вступ.

1. Теоретичні засади ефективності функціонування підприємства.

1.1. Сутність та економічний зміст ефективності функціонування підприємства.

1.2. Об'єктивна необхідність підвищення ефективності діяльності підприємства та її показники.

1.3. Проблеми підвищення економічної ефективності господарювання підприємства у сучасних ринкових умовах.

2. Оцінювання ефективності функціонування підприємства.

2.1. Організаційно-економічна діяльність підприємства.

2.2. Аналіз ефективності використання виробничого потенціалу підприємства.

2.3. Прибутковість та рентабельність господарської діяльності.

3. Основні напрями та шляхи підвищення ефективності функціонування підприємства.

3.1. Резерви зниження собівартості продукції підприємства.

3.2. Впровадження сучасних технологій виробництва продукції.

3.3. Розрахунок економічного ефекту від впровадження запропонованих заходів.

Висновки і пропозиції.

Список використаної літератури.

Додатки.

Тема:

«Резерви зниження собівартості продукції підприємства»

Вступ.

1. Постановка проблеми та її теоретичні аспекти.

1.1. Поняття собівартості та витрат підприємства. Елементи витрат при виробництві продукції.

1.2. Об'єктивна необхідність зниження собівартості продукції.

1.3. Методика визначення собівартості продукції.

1.4. Огляд літератури.

2. Сучасний рівень собівартості продукції підприємства.

2.1. Організаційно-економічна характеристика підприємства.

2.2. Сучасний рівень собівартості виробництва продукції підприємства .

2.3. Факторний аналіз собівартості.

3. Резерви зниження собівартості виробництва продукції підприємства .

3.1. Технологічні фактори зниження собівартості виробництва.

3.2. Удосконалення технічної оснащеності підприємства і зниження трудомісткості виробництва.

3.3. Шляхи зниження собівартості виробництва продукції з врахуванням особливостей галузі.

Список використаної літератури.

Додатки.

Тема:
«Шляхи досягнення стабілізації регіонального ринку праці підприємств району (області)»

Вступ.

1. Теоретичні аспекти досягнення стабілізації регіонального ринку праці.
  - 1.1. Соціально-правові аспекти формування ринку праці.
  - 1.2. Поняття ринку праці та безробіття, особливості сучасного стану.
  - 1.3. Огляд літературних джерел.
2. Сучасний рівень забезпечення робочою силою досліджуваного об'єкту.
  - 2.1. Характеристика економічних умов господарювання.
  - 2.2. Склад і структура трудових ресурсів. Рівень забезпечення ними.
  - 2.3. Рівень використання трудових ресурсів. Сезонність праці.
3. Шляхи досягнення стабілізації регіонального ринку праці підприємств району (області).
  - 3.1. Удосконалення попиту і пропозиції на робочу силу в районі.
  - 3.2. Основні напрями раціонального використання робочої сили.
  - 3.3. Роль і вплив соціальних факторів на закріплення ресурсів.

Висновки і пропозиції.

Список використаної літератури.

Додатки.

Тема:
«Вирішення проблеми підвищення продуктивності праці і зниження трудомісткості продукції»

Вступ.

1. Суть продуктивності праці і її роль у розвитку галузі в сучасних умовах.
  - 1.1. Суть і значення продуктивності праці у галузі.
  - 1.2. Показники продуктивності праці та методика їх визначення.
  - 1.3. Огляд літератури.
2. Сучасний рівень продуктивності праці у підприємстві.
  - 2.1. Організаційно-економічна та соціальна характеристика господарської діяльності підприємства.
  - 2.2. Досягнутий рівень продуктивності праці.
  - 2.3. Факторний аналіз продуктивності праці.
3. Вирішення проблеми підвищення продуктивності праці і зниження трудомісткості продукції.
  - 3.1. Впровадження досягнень НТП як фактор підвищення продуктивності праці.
  - 3.2. Соціальні фактори зростання продуктивності праці та зниження трудомісткості.
  - 3.3. Прогнозування продуктивності праці та трудомісткість виробництва основних видів продукції.

Висновки і пропозиції.

Список використаної літератури.

Додатки.

Тема:

«Зростання ефективності виробничого потенціалу підприємства»

Вступ.

1. Теоретичні аспекти проблеми.

1.1. Поняття виробничого потенціалу та необхідність підвищення його економічної ефективності.

1.2. Показники ефективності використання виробничого потенціалу.

1.3. Огляд літературних джерел.

2. Сучасний рівень ефективності використання виробничого потенціалу підприємства.

2.1. Економічна та соціальна характеристика підприємства.

2.2. Рівень та ефективність використання земельних ресурсів (для сільськогосподарського підприємства).

2.3. Склад трудового потенціалу і ефективність його використання.

2.4. Матеріально-грошові ресурси та ефективність їх використання.

3. Шляхи зростання ефективності виробничого потенціалу.

3.1. *Перспектива завершення земельної реформи та покращення використання земельного фонду.*

3.2. Основні напрямки раціонального використання трудового потенціалу.

3.3. Резерви зростання ефективності використання основних виробничих фондів.

3.4. Запровадження досвіду зарубіжних країн щодо зростання економічної ефективності виробничого потенціалу.

3.5. Економічна ефективність запропонованих заходів.

Висновки і пропозиції.

Список використаної літератури.

Додатки.

Тема:

«Шляхи досягнення стабілізації регіонального ринку зерна на прикладі сільськогосподарських підприємств району (області)»

Вступ.

1. Ринок зерна і теоретичні аспекти його дослідження.

1.1. Економічні основи формування ринку зерна та сучасний стан його розвитку.

1.2. Історична роль та місце України як світового виробника зерна.

1.3. Проблеми розвитку зернового господарства в економічній літературі.

2. Стан і сучасний рівень розвитку ринку зерна в регіоні.

2.1. Організаційно-економічна характеристика сільськогосподарських підприємств.

2.2. Сучасний рівень виробництва зернових у регіоні.

2.3. Факторний аналіз зростання економічної ефективності виробництва зерна.

3. Шляхи досягнення стабілізації регіонального ринку зерна на прикладі сільськогосподарських підприємств регіону.

- 3.1. Потенційні пропозиція та попит.
  - 3.2. Параметри конкурентоспроможності продукції.
  - 3.3. Політика цін та її вплив на просування продукції в умовах ринку.
  - 3.4. Основні заходи щодо забезпечення виробництва та переробки екологічно чистого зерна.
- Висновки і пропозиції.
Список використаної літератури.
Додатки.

Тема:

«Резерви росту конкурентоспроможності продукції підприємства»

Вступ.

1. Теоретичні аспекти конкурентоспроможності продукції і підприємства.
    - 1.1. Поняття та аналіз конкуренції за М. Портером та К. Чаном.
    - 1.2. Економічне значення продукції досліджуваної галузі та показники економічної ефективності її використання.
    - 1.3. Проблеми конкурентоспроможності галузі в економічній літературі.
  2. Сучасний стан виробництва продукції у підприємстві.
    - 2.1. Економічна характеристика підприємства.
    - 2.2. Сучасний рівень виробництва продукції.
    - 2.3. Рівень конкурентоспроможності продукції.
  3. Резерви росту конкурентоспроможності продукції досліджуваного підприємства.
    - 3.1. Підвищення якості продукції та регулювання ціни.
    - 3.2. Зниження витрат виробництва продукції.
    - 3.3. Удосконалення каналів реалізації.
    - 3.4. Перспективи виробництва продукції та зростання її конкурентоспроможності.
- Висновки і пропозиції.
Список використаної літератури.
Додатки.

Тема:

«Перспективний аналіз та шляхи зростання рентабельності виробництва»

Вступ.

1. Теоретичні аспекти проблеми.
  - 1.1. Сутність рентабельності виробництва.
  - 1.2. Об'єктивна необхідність підвищення рентабельності виробництва та її показники.
  - 1.3. Проблеми росту рентабельності в економічній літературі.
2. Сучасний рівень рентабельності виробництва продукції.
  - 2.1. Економічна характеристика підприємства.
  - 2.2. Сучасний рівень рентабельності виробництва основних видів продукції.
  - 2.3. Рентабельність діяльності підприємства.

3. Шляхи зростання рентабельності виробництва продукції підприємства.
    - 3.1. Впровадження прогресивних ресурсозберігаючих технологій виробництва продукції.
    - 3.2. Підвищення продуктивності праці.
    - 3.3. Перспектива зростання доходності підприємства.
- Висновки і пропозиції.
Список використаної літератури.
Додатки.

Тема:

«Оцінка ефективності інвестиційного проекту підприємства із врахуванням екологічного аспекту»

Вступ.

1. Теоретичні аспекти проблеми.
    - 1.1. Поняття, значення та види інвестицій.
    - 1.2. Оцінка ефективності інвестицій за недисконтованими фінансово-економічними показниками та методом ЧПВ.
    - 1.3. Загальні відомості про інвестиційні проекти.
  2. Сучасний рівень фінансово-економічного становища підприємства.
    - 2.1. Еколого-економічна характеристика об'єкта дослідження.
    - 2.2. Стан інвестиційної діяльності підприємства та її ефективність.
  3. Техніко-економічне обґрунтування інвестиційного проекту _____ (вказати конкретну назву).
    - 3.1. Попередня оцінка ефективності інвестиційного проекту.
    - 3.2. Детальна оцінка ефективності інвестиційного проекту.
      - 3.2.1. Загальні положення.
      - 3.2.2. Оцінка маркетингових факторів.
      - 3.2.3. Визначення виробничої програми.
      - 3.2.4. Вибір технології виробництва та технічного устаткування.
      - 3.2.5. Забезпеченість ресурсами.
      - 3.2.6. Екологічна оцінка проекту.
      - 3.2.7. Вибір проектувальників, підрядників та постачальників устаткування.
      - 3.2.8. Фінансова та економічна оцінка проекту.
      - 3.2.9. Оцінка ризиків проекту.
    - 3.3. Попередній інформаційний Меморандум.
- Висновки і пропозиції.
Список використаної літератури.
Додатки.

Тема:

«Шляхи зростання ефективності відтворення та використання основних виробничих фондів підприємства»

Вступ.

1. Економічна суть основних виробничих фондів та їх роль у розвитку виробництва за сучасних умов.

1.1. Суть, склад та призначення основних виробничих фондів. Проблема відтворення на сучасному етапі.

1.2. Методика визначення забезпеченості та ефективності використання основних виробничих фондів.

1.3. Огляд літератури.

2. Сучасний рівень ефективності використання основних виробничих фондів.

2.1. Організаційно-економічна та соціальна характеристика об'єкта дослідження.

2.2. Використання будівель і споруд.

2.3. Використання машино-тракторного парку, екологічний аспект (для сільськогосподарських підприємств).

2.4. Використання продуктивних тварин (для сільськогосподарських підприємств).

3. Шляхи зростання ефективності відтворення та використання основних виробничих фондів підприємства.

3.1. Шляхи вирішення проблеми відтворення основних виробничих фондів підприємства.

3.2. Досягнення раціональної забезпеченості виробництва основними виробничими фондами і обґрунтованого співвідношення їх складових елементів.

3.3. Оптимальне співвідношення між основними та оборотними фондами.

Висновки та пропозиції.

Список використаної літератури.

Додатки.

Тема:
«Шляхи зростання ефективності реалізації продукції (надання послуг)»

Вступ.

1. Теоретичні аспекти поставленої проблеми.

1.1. Попит на продукцію досліджуваної галузі.

1.2. Реалізація як кінцева стадія виробництва. Особливості реалізації на сучасному етапі.

1.3. Канали реалізації продукції та їх удосконалення.

1.4. Огляд літератури.

2. Сучасний рівень та ефективність реалізації продукції підприємства.

2.1. Економічна характеристика об'єкта дослідження.

2.2. Ціни та рівень товарності основних галузей.

2.3. Сучасні канали реалізації продукції та їх ефективність.

3. Шляхи зростання ефективності реалізації продукції (надання послуг).

3.1. Удосконалення ринків збуту продукції.

3.2. Підвищення якості продукції (надання послуг) як фактор зростання прибутковості.

3.3. Зростання ролі реклами та пакування продукції.

3.4. Перспективні напрямки розвитку основних видів товарної продукції.

Висновки і пропозиції.

Список використаної літератури.

Додатки.

Додаток А

Зразок оформлення титульного листа

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЖИТОМИРСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМ. ІВАНА ФРАНКА
СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
Кафедра менеджменту та адміністрування

КУРСОВА РОБОТА

з економіки і фінансів підприємства

на тему:

“

”

Виконав (ла): студент (ка)

_____ групи

галузі знань 0306

“Менеджмент і адміністрування”

напрямку 030601 “Менеджмент”

_____
(ПІБ повністю)

Керівник:

_____

Порядок укладання списку літературних джерел

Опис літературних джерел подається мовою оригіналу. Зазначається автор (якщо є), назва, місце видання, видавництво, рік видання, загальна кількість сторінок у книзі.

Характеристика джерела	Приклад оформлення
Один автор	1. Економіка підприємств/ [за ред. В.П. Вихруща]. – Львів, 2000. – 212 с. 2. Андрійчук В.Г. Економіка аграрних підприємств: Підручник. – 2-ге вид., доп. і перероб. / В.Г. Андрійчук. – К.: КНЕУ, 2002. – 624 с.
Два автори	Басков А.Я. Методологія наукового дослідження: Навч. допомога / А.Я. Басков, Н.В. Туленков. – К.: МАУП, 2002. – 216 с.
Три автори	Блауберг И.В. Системный подход: предпосылки, проблемы, трудности / И.В. Блауберг, В.Н. Садовский, Э.Г. Юдин. – Москва: «Знания», 1969. – 47 с.
Чотири і більше	Організація агробізнесу та підприємництва: Навчальний посібник / [Андрусенко Г.О., Мартьянов В.П., Савченко В.Д., Садиков М.А.]; за редакцією В.П. Мартьянов / Харківський державний аграрний університет ім. Докучаєва – Харків, 1998. – 181 с.
Багатотомний документ	Бондаренко В.Г. Теорія ймовірностей і математична статистика. Ч. 1 / В.Г. Бондаренко, І.Ю. Канівська, С.М. Парамонова. – К.: НТУУ «КПІ», 2006. – 125 с.
Матеріали конференцій	Кравченко О.А. Лізинг як ефективний інструмент покращення матеріально-технічної бази АПК / О.А. Кравченко: матеріали міжфак. наук.-практ. конф. молодих вчених, магістрів та студентів [«Формування стратегії розвитку регіонального АПК»], (Житомир, 12 травня 2005 р.) / М-во аграр. політики України, Державний агроекологічний університет. – Житомир: Вид-во «ДАУ», 2005. – С. 24-29.
Словники	Великий тлумачний словник української мови / [уклад. і голов. ред. Бусел В.Т.]. – К.: ВТФ «Перун», 2001. – 1440 с.
Законодавчі та нормативні акти	Про основні засади державної політики на період до 2015 року: закон України від 18.10.05 № 2982-IV // Праця і зарплата. – 2001. – № 3. – січень.
Дисертації	Петров П.П. Активність молодих зірок сонячної маси: дис. ... доктора фіз.-мат.-наук: 01.03.02 / Петров Петро Петрович. – К., 2005. – 276 с.
Статистичні довідники	Статистичний щорічник Житомирської області за 2002 рік. / За ред. Л.О.Рижкової. – Ж.: Головне управління статистики у Житомирській області, 2003. – 448 с.
Автореферат	Сотниченко Л. Механізм забезпечення економічної стійкості судноплавних компаній: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук / Л.Сотниченко. – 2004. – 18 с.
Періодичні видання	1. Соловійова Н.І. Методичні підходи до оцінки фінансово-економічної стійкості сільськогосподарських підприємств / Н.І. Соловійова // Економіка АПК. – 2003. – № 5. – С. 104-111.

	2. Скрипчук П.М. Економічні механізми становлення і розвитку екологічної сертифікації / П.М. Скрипчук // Економіка та держава. — 2006. — № 7. — С. 33-36.
Електронний ресурс	Бібліотека і доступність інформації у сучасному світі: електронні ресурси в науці, культурі та освіті: (підсумки 10-ї між нар. Конф. «Крим-2003») [Електронний ресурс] / Л.Й. Костенко, О.А. Чекмарьов // Бібліотечний вісник. — 2003. — № 4. — С. 43. — Режим доступу до журн.: http://www.kmu.gov.ua

Навчальне видання

ПАВЛОВСЬКА Людмила Денисівна

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ТА ВМОГИ ДО НАПИСАННЯ КУРСОВОЇ
РОБОТИ З КУРСУ**

«ЕКОНОМІКА І ФІНАНСИ ПІДПРИЄМСТВА»

Галузь знань: 0306 «Менеджмент і адміністрування»

Напрямок підготовки: 6.030601 «Менеджмент»

ОКР «Бакалавр»

Надруковано з оригінал-макета автора

Підписано до друку _____. Формат 60x90/16. Ум. друк. арк. 4.05.

Обл. вид. арк. 4.2. Друк різнографічний.

Гарнітура Times New Roman. Зам. 19. Наклад 100.

Видавництво Житомирського державного університету
імені Івана Франка

Свідоцтво про державну реєстрацію:

серія ЖТ №10 від 07.12.04 р.

м. Житомир, вул. Велика Бердичівська, 40

електронна пошта (E-mail): zu@zu.edu.ua